

Maa- ja metsätalousministeriö
Ruokaosasto

PÖYTÄKIRJA 1/2017
MMM013:00/2014

MANNER-SUOMEN MAASEUDUN KEHITTÄMISOHJELMAN 2014–2020 SEURANTAKOMITEA

Aika Tiistai 6.6.2017 klo 10:00-15:50
Paikka Hotelli Scandic, Jyväskylä

Jaana Husu-Kallio/maa- ja metsätalousministeriö, puheenjohtaja
Taina Vesanto/maa- ja metsätalousministeriö, varapuheenjohtaja
Harri Ahlgren/ työ- ja elinkeinoministeriö
Tiina Malm/maa- ja metsätalousministeriö
Esko Juvonen/maa- ja metsätalousministeriö
Sini Wallenius/maa- ja metsätalousministeriö (klo 11 lähtien)
Timo Halonen/ maa- ja metsätalousministeriö (klo 11 lähtien)
Matti Puolimatka/Elintarviketurvallisuusvirasto

Antti-Jussi Oikarinen/ Maaseutuvirasto
Marja Karvonen/ Satakunnan ELY-keskus
Ulla Mehto-Hämäläinen/ Keski-Suomen ELY-keskus
Hannu Linjakumpu/Lapin ELY-keskus
Kari Kivikko/Hämeen ELY-keskus
Juha Lappalainen/Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
Holger Falck/Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f. (ap)
Meira-Pia Lohiluoma/ Svenska Lantbrukssällskapens Förbund

Anna-Kaisa Wuotila/ Suomen 4H-liitto, Lappi
Mirja Hellstedt/Maa- ja kotitalousnaisten Keskus
Anne Antman/Natur och miljön
Pertti Iivanainen/ Maaseudun kehittäjä
Ilkka Peltola/Keskipiste – Leader ry
Leena Anttila/maa- ja metsätalousministeriö
Virva Terho/maa- ja metsätalousministeriö
Arja Suomalainen/ Maaseutuvirasto

Poissa: Jyri Inha/valtiovarainministeriö, Tarja Haaranen/ympäristöministeriö, Erja Loppinen/Maaseutuvirasto, Hannamari Heinonen/ Suomen yrittäjät, Jari Huovinen/Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Ulla Hyvönen/Toimihenkilökeskusjärjestö STTK, Risto-Matti Niemi/ Suomen Kylätoiminta ry, Kati Pulli/SEY Suomen eläinsuojeluyhdistysten liitto, Taina Väre/Suomen kuntaliitto, Asko Peltola/Etelä-Pohjanmaan liitto

Pysyvät asiantuntijat: Kai Heikkilä/EU:n komissio, DG AGRI

Muut asiantuntijat: Annukka Lyra/maa- ja metsätalousministeriö, Sanna Sihvola/maa- ja metsätalousministeriö, Minna Torkkeli/ympäristöministeriö, Hannele Sankari/Mavi, Risto Janhunen, Keski-Suomen ELY-keskus

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Jaana Husu-Kallio avasi kokouksen ja kertoi maaseutuohjelman toimeenpanon olevan täydessä vauhdissa. Myös koko Suomessa talouden tilanne on menossa parempaan suuntaan, mistä varmasti on heijastusvaikutuksia myös maaseudulle. Kevään aikana on keskusteltu yritystukien vaikuttavuudesta, maaseudun yritystuet mukaan lukien, mihin MMM:n asiantuntijat ovat osallistuneet. MMM on teettämässä maaseudun yritystukien vaikuttavuudesta myös ulkopuolisen arvioinnin. EU:n seuraavan rahoituskauden strategiatyön valmistelua aloitetaan uuden maa- ja metsätalousministerin, Jari Lepän johdolla.

Maakuntauudistuksen valmistelussa vuoropuhelu alueiden kanssa on ollut hyvää ja avointa. MMM:n hallinnonalalla maakuntauudistuksen johdosta muutettavien säädösten määrä on 72 kpl, mikä on huomattavasti suurempi kuin millään muulla hallinnonalalla. Maakuntien on uudistuksessa pidettävä huolta siitä, että asiat tulevat hyvin organisoiduiksi.

2. Kokouksen järjestäytyminen

Todettiin kokouksen läsnäolijat. Paikalla oli 23 jäsentä/varajäsentä, joten kokous oli päätösvaltainen.

Todettiin, että MTK:n varsinaiseksi jäseneksi on nimetty Johan Åberg. SLC tulee vaihtamaan seurantakomitean sekä varsinaisen jäsenensä että varajäsenensä syksyllä. Neuvontajärjestöjen varsinaiseksi jäseneksi on nimetty Meira-Pia LohiLuoma, Österbotrens Svenska Lantbrukssällskap ja varajäseneksi Heikki Pahkasalo, ProAgria Etelä-Savo. Eläinsuojelujärjestöjen varsinaiseksi jäseneksi on nimetty Kati Pulli SEY:stä ja varajäseneksi 3.2.2018 asti Heidi Kivekäs Animaliaasta. Arja Suomalainen Maaseutuvirastosta on nimetty seurantakomitean sihteeriksi Noora Hakolan virkavapauden ajaksi. Lisäksi seurantakomitean uusi pysyvä asiantuntija on MMM:n ruokaosaston päällikkö Minna-Mari Kaila.

3. Esityslistan hyväksyminen kokouksen työjärjestykseksi

Esityslista hyväksyttiin työjärjestykseksi esityksen mukaisesti.

4. Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014–2020 vuoden 2016 raportti

Virva Terho/ MMM esitteli Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman vuoden 2016 raportin. Raportti oli toimitettu seurantakomitean jäsenille työjärjestyksen mukaisesti 2 viikkoa ennen kokousta. Vuosiraporttia täydennettiin tämän jälkeen vielä kahden käynnissä olevan ohjelman arvioinnin tulosten osalta, koska tulokset valmistuivat vasta kokousmateriaalin toimittamisen määräajan jälkeen. Virallisen 288-sivuisen vuosiraportin lisäksi raportista tulee helppolukuisempi tiivistelmä ja toimenpiteiden tietosivut maaseutu.fi -sivuille.

Maaseutuohjelman toimeenpano on edennyt hyvin. Vuoden 2016 lopussa sidontapäätöksen saaneita kehittämishankkeita oli yhteensä 2018 kpl ja yritystukia 2030 kpl. Leader-ryhmien kautta rahoitettuja oli kehittämishankkeista noin 90 % ja yritystuista noin kolmannes. Maatalousinvestointeja oli hyväksytty yhteensä 2939 kpl, nuoren viljelijän aloitustukia 460 kpl ja ei-tuotannollisia investointeja 162 kpl. Neuvontatapahtumia oli ollut yhteensä 16 876 kpl. Yhteensä 43 954 tilaa oli tehnyt ympäristösopimuksen ja ympäristösitoumuksia oli 2 476 tilalla. Lisäksi luomusopimuksia oli 4008 tilalla. Luonnonhaittakorvausta saa yhteensä 48 209 tilaa. Eläinten hyvinvointisitoumuksen on tehnyt yhteensä 6 334 tilaa ja sen piirissä on 52 % nautatiloista, 68 % sikatiloista, 53 % lammas- ja vuohitiloista sekä 70 % siipikarjatilasta. Maaseutuverkoston toiminta on myös hyvässä vauhdissa. Uutena toimintamuotona erityisesti palvelupaketit ovat olleet suosittuja.

Ohjelman tuloksista ei ole vielä paljoa kerrottavaa, koska hankkeita ja yritystukia on päättynyt vasta hyvin vähän. Lisäksi Hyrrä-tietojärjestelmässä päättymistoiminto ei ole vielä käytössä. Ohjelman julkisesta rahoituksesta on sidottu tällä hetkellä noin 58 % ja maksettu 35 %.

Toimenpiteiden välillä tehdään todennäköisesti varojen siirtoja vuoden 2018 jälkeen, sen mukaan miten eri toimenpiteet ovat siihen mennessä edenneet.

Ohjelman tuloskehityksen vuoden 2018 lopun tarkastelussa saattaa tulla ongelmaksi se, että komission ohjeiden mukaan tuloskehityksen välitavoitteiden saavuttaminen laskeaan päättäneiden toimien perusteella. Tämä tulkinta ei ollut tiedossa ohjelman valmisteluvaiheessa. Tällöin olettamuksena oli, että kaikki vuoden 2018 loppuun mennessä tehdyt maksut huomioidaan tuloskehityksen toteuman tarkastelussa, joten ohjelman välitavoitteet vuoden 2018 loppuun mennessä on asetettu sen mukaisesti.

Ohjelman ennakkoehdot on kaikki täytetty ja komissiosta on saatu asiaan myönteinen kanta. Ohjelmasta on käynnissä 4 eri osa-alueen arviointia ja 3 uutta arviointia käynnistyy syksyn 2017 aikana. Arviointien tuloksista järjestetään seminaari syksyllä 2017.

Raportointia kehitetään laatimalla ELY-keskusten ja Leader-ryhmien käyttöön vakioraportit. Yksi vakioraportti laaditaan ohjelman tavoitteista. Susanna Ollila Mavista on yhteydessä asiasta ELY-keskusten Maaseutu ja energia - yksiköiden päälliköihin sekä Leader-ryhmien toiminnanjohtajiin.

Keskusteltiin mm. siitä, näkyykö talouden parantunut tilanne pankkien ja rahoituslaitosten maatala- ja yritysinvestointien lainoituksessa. Tilanne näyttää tämän osalta olevan erilainen eri puolilla Suomea. Maatilainvestointien rahoitustilanne on parempi kuin vielä muutama vuosi sitten.

Toimenpiteiden rahoitustilannetta ja mahdollisia muutostarpeita on syytä tarkastella hyvissä ajoin. Toimenpiteen sulkeminen kesken ohjelmakauden voi olla poliittisestikin hankalaa. Toisaalta on seurattava ohjelman strategiaa ja sen toteutumista, joten ei ole myöskään mahdollista siirtää varoja niin, että osa ohjelman tavoitteista jää toteutumatta. Ongelmallista on myös se, että Hyrrä-tietojärjestelmästä ei ole saatu hankkeiden ja yritystukien todellista toteumatilannetta osaksi siitä syystä, että hankkeiden lopetus toiminto otetaan järjestelmässä käyttöön vasta syksyllä 2017.

Keskustelussa nostettiin myös esiin huoli mahdollisesta väliaikaisrahoituksesta, jota tarvitaan vuosille 2021 ja 2022, jos seuraavan ohjelmakauden aloittaminen viivästy. Lisäksi tuloskehityksen tavoitteiden saavuttaminen vuonna 2018 tuottaa varmasti ongelmia yritystukien osalta, mikäli mukaan voidaan laskea ainoastaan päättyneet toimet, sillä yritykset hakevat maksuja useimmiten viiveellä. Komission edustaja lupasi selvittää tarkemmin tuloskehitykseen liittyvää ohjeistusta ja sen tulkintaa.

Päätös: Seurantakomitea hyväksyi ohjelman vuoden 2016 raportin, mukaan lukien myöhemmin erillisenä liitteenä toimitetun arviointia koskevan täydennyksen.

5. Ajankohtaiskatsaus ohjelman toimeenpanon tilanteeseen

Maaseutuvirasto

Antti-Jussi Oikarinen Maaseutuvirastosta esitteli Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014-2020 toimeenpanon tilannekatsauksen.

Vuosiraporttiin tarvittavien tietojen kokoaminen oli suuri ja runsaasti resursseja vaativa prosessi Mavissa. Raportointia ja siihen liittyviä määrittelyjä tulisi edelleen kehittää. Tuki- ja palvelusalojen suuri määrä ja sähköinen haku ovat haasteellinen yhdistelmä. Samalla kun sähköistäminen etenee, myös järjestelmien ylläpidon osuus kasvaa ja tarvitsee enemmän resursseja. Kaiken kaikkiaan sähköinen haku on lisääntynyt huomattavasti vain muutaman vuoden aikana, esim. Tukisovelluksen hakemuksista jo 90 % tehdään sähköisesti.

Maakuntaudistus ja Mavin ja EVIRAn yhdistämisen valmistelu tuovat myös omat haasteensa toimintaympäristöön ja Mavin järjestelmiin. Ympäristösitoumuksen pakollisen koulutuksen suoritti määräaikaan mennessä vain 97,5 % tuen hakijoista. Tämä voi lisätä virheprosenttia ja sen myötä sanktioita.

Komission edustaja muistutti valintaprosessin eri vaiheiden huolellisesta dokumentoinnista sanktioiden välttämiseksi. Keskustelussa todettiin myös, että oikeiden tulos- ja rahoitustietojen saaminen Mavin ylläpitämistä tietojärjestelmistä on erittäin tärkeää, koska nämä tiedot ovat kaiken ohjelmaan liittyvän raportoinnin ja viestinnän perusta sekä EU:n tasolla että kansallisesti.

ELY-keskukset

Ulla-Mehto-Hämäläinen Keski-Suomen ELY-keskuksesta kertoi ohjelman toimeenpanon tilanteesta ELY-keskusten kannalta ja erityisesti Keski-Suomessa. Keski-Suomessa yritystukihakemuksia ei ole saatu toivotussa määrin, vaikka yritysten aktivoimiseen ja ohjelman mahdollisuuksia koskevaan yrityksille suunnattuun viestintään on panostettu vahvasti ja monipuolisesti. Tämän vuoksi alueellista suunnitelmaa muutettiin siten, että rahoituksen kohdentamista yritystukiin vähennettiin 60 %:sta 40 %:iin. Kehittämishankkeiden hakumäärät ovat tasaantuneet alun jälkeen. Keski-Suomessa hanketoimijoiden määrä on rajallinen ja monilla hankkeilla on ollut vaikeuksia saada riittävästi osallistujia järjestämiinsä tilaisuuksiin. Varoista suurin osa on kohdentunut harvaan asutuille alueille. Rakennetukien kysyntä on vilkastunut. Ympäristökorvauksessa ja luomussa ongelmaksi saattaa tulla rahojen riittävyys ohjelmakauden loppupuolella. Neuvontakorvauksen maksuprosessi on koettu byrokraattiseksi ja työlääksi.

Keskustelun aikana kysyttiin, kuinka paljon ELY-keskukseen tulee hankehakemuksia, joissa kohderyhmänä ovat nuoret, onko viestintää kohdennettu nuorille ja onko nuorten osallistumista analysoitu. Nuoriin kohdistuvat hankkeet toteutetaan pääosin Leader-ryhmien kautta. ELY-keskukseen suoraan ei tule kovin paljon nuorille suunnattuja hankehakemuksia. Nuoria voi tosin olla mukana myös muille kohderyhmille suunnatuissa hankkeissa. Nuorille viestittäessä pitäisi ottaa huomioon erilainen kieli ja viestintäväli-

neet kuin muille kohderyhmille. Ohjelman eri kohderyhmistä tehdään arviointeja ohjelmakauden edetessä, joten sen puitteissa myös nuorten osallistumisesta saadaan lisää tietoa. Ei myöskään ole oleellista, tulevatko nuorille suunnatut hankkeet rahoitetuiksi Leader-ryhmien vai ELY-keskuksen kautta. Tärkeintä on että hankkeita on, että niitä rahoitetaan ELY-keskusten ja Leader-ryhmien välillä sovitun työnjaon mukaisesti ja että ne sopivat nuorten tarpeisiin.

Keskusteltiin edelleen myös rahoituslaitosten osallistumisesta yritysrahoitukseen. Maaseutuverkoston uusi työryhmä "Tulevaisuuden maaseutuyrittäjyys" on perustanut erillisen rahoitusryhmän.

Leader-ryhmät

Ilkka Peltola Keskipiste Leader ry:stä kertoi Leader-ryhmien ajankohtaisista asioista. Leader-ryhmillä menee tällä hetkellä keskimäärin hyvin. Seurantatiedon saaminen Hyrystä on edelleen ongelma, joten Leader-ryhmät ovat itse pitäneet kirjaa hankkeidensa tuloksista. Päättäneitä hankkeita ja niiden tuloksia on olemassa huomattavasti enemmän kuin mitä virallisista tilastoista käy ilmi. Erityisesti on tärkeää, että voidaan osoittaa maaseutuyritysten rahoituksella olevan positiivisia vaikutuksia. Yritysten tukeminen on jatkossakin tärkeää Leader-ryhmille. Nuorten yrittäjyysinto on myös kasvussa.

Vuoropuhelu Leader-ryhmien sekä MMM:n ja Mavin välillä on parantunut viime aikoina. Leader2030 -tulevaisuustyö on tärkeää Leader-ryhmille. Maakuntauudistus nähdään myös mahdollisuutena, mutta Leader-ryhmien osallistaminen prosessiin vaihtelee maakuntien välillä.

6. Viestinnän ajankohtaiskatsaus

Annukka Lyra/ MMM kertoi ohjelmaviestinnän ajankohtaisista asioista. Ohjelmalle on lanseerattu oma slogan: "Jotta voisimme hyvin". Kevään aikana viestintää on kohdennettu mm. ravinteiden kierrätyksen/ vesien suojelun erillisrahoitukseen, innovaatorahoituksen (EIP) hakuun, neuvonnan arvioinnin tuloksiin, laajakaistaan ja maaseudun yritystukiin. Sosiaalisen median kautta tapahtuvaan viestintään on myös panostettu. Meillä on maaseutu.fi -sivujen uudistus, jossa tavoitteena on erityisesti aikaisempaa toimivampi tiedonhaku. Maaseutuohjelma osallistuu Maaseutupolitiikan neuvoston 1.-3.9. Leppävirralla järjestämään maaseutuparlamenttiin, jossa halutaan herättää keskustelua teemalla "Kuinka mahdollisuuksista syntyy mahdollisuuksia".

Keskustelussa nostettiin esille ohjelman vuosiraportin komission SFC-järjestelmän mää-
rämuotoisesta raportoinnista johtuva pituus (288 sivua) ja teknisyys, mikä vähentää lu-
ettavuutta ja raportin käyttökelpoisuutta. Voisiko raportista jatkossa tuottaa tiivistelmän
jo seurantakomitean kokoukseen mennessä. Tuloksista on tärkeä kertoa ja tietoa tarvi-
taan myös kansallisesti. Todettiin, että vuosiraportin laatimisen prosessi on moniportai-
nen ja aika ei välttämättä riitä tuottamaan kansantajuista tiivistelmää seurantakomitean
kokoukseen mennessä. Tiivistelmä toiminnasta ja tuloksista sekä toimenpiteiden edis-
tymisen tietosivut tulee kuitenkin seurantakomitean kokouksen jälkeen maaseutu.fi-
sivuille ja olemassa olevaa laajaa aineistoa käytetään viestinnässä koko loppuvuoden
ajan.

7. Maaseutuverkoston tilannekatsaus

Taina Vesanto/ MMM kertoi maaseutuverkoston ajankohtaisista asioista. Maaseutuver-
koston vuoden 2016 toimintakertomus on luettavissa maaseutu.fi -sivuilla. Toimintaker-
tomus poikkeaa laadintatavaltaan perinteisistä toimintakertomuksista ja se on luettavis-
sa ainoastaan netissä. Tekstissä on linkkejä, joiden kautta pääsee halutessaan tutus-
tumaan syvemmin eri asiakoihin. Myös maaseutuverkoston vuosien 2017-2018 toimin-
tasuunnitelma on luettavissa Internetissä. Maaseutuverkoston kahdelle uudelle työryh-
mälle: "Hyvinvointi" ja "Tulevaisuuden maaseutuyrittäjyys" on valittu puheenjohtajat.
Puheenjohtajat ovat nyt koonneet työryhmäänsä muut jäsenet ja aloittaneet 2-
vuotiskautensa toiminnan erittäin aktiivisesti.

8. Valtakunnalliset hankkeet, koordinaatiohankkeet ja EIP

Leena Anttila/ MMM kertoi valtakunnallisten hankkeiden, koordinaatiohankkeiden ja
maaseudun innovaatioryhmä -hankkeiden ajankohtaisista asioista. Valtakunnallisten
hankkeiden ideahaussa valittiin tammikuussa 7 ideaa varsinaiselle hakukierrokselle.
Varsinainen hakukierros avataan sen jälkeen, kun hanketoimintaa koskeva valtioneu-
voston asetuksen muutos on tullut voimaan 13.6.2017. Käynnissä olevista valtakunnal-
lisista hankkeista (10 kpl) ja koordinaatiohankkeista (6 kpl) sekä ohjelmakauden 2007-
2013 valtakunnallisista hankkeista on käynnissä ulkopuolinen arviointi, jota tekevät
Aluekehittämisen konsulttitoimisto MDI ja TK-Eval. Maaseudun innovaatioryhmien ke-
vään 2017 ideahaussa valittiin varsinaiselle hakukierrokselle 9 ideaa. Ideat on julkaistu
maaseutu.fi -sivuilla 5.6.2017.

9. Muiden ERI-rahastojen tilannekatsaus

Rakennerahastot EAKR ja ESR

Harri Ahlgren/ TEM esitteli rakennerahasto-ohjelman tilannekatsauksen. 20-vuoden EU-jäsenyyden aikana rakennerahastojen painopiste on siirtynyt enemmän erityisesti innovaatiotoiminnan, osaamisen ja verkostojen rahoittamiseen. Ohjelman kehyksestä on varattu 48,1 % ja maksettu 16,1 %. Kuntien rahoitusosuus on toteutunut ennakoitua paremmin ja on nyt 19,4 % julkisesta rahoituksesta. Rakennerahasto-ohjelmasta on rahoitettu yhteensä 3739 hanketta, joista 2748 on Euroopan aluekehitysrahaston hankkeita ja 991 Euroopan sosiaalirahaston hankkeita. Lisäksi tavoitteena on, että EAKR-rahoituksesta 25 % edistäisi vähähiilisyttä. Tällä hetkellä toteuma on noin 18 %. Erityisesti yritystukiin tarvittaisiin enemmän vähähiilisyys-hankkeita, jotta tavoite täyttyisi. Käynnissä on myös erillinen takausohjelma, josta tehdään oma vuosiraportti. Elokuun 2017 lopussa komissiolle on toimitettava lisäksi erillinen kumppanuussopimuksen edistymiskertomus, joka laaditaan rakennerahasto-ohjelman, maaseutuohjelman ja meri- ja kalatalousohjelman yhteistyönä. Maakuntaudistuksen yhteydessä maakunnat haluavat purkaa vuonna 2013 tehdyn rakennerahasto-ohjelman maksujen keskittämisen neljään ELY-keskukseen.

Keskustelussa todettiin, että rahoituksen painopisteenä osaaminen on osuva, koska kestävä kasvu rakentuu juuri osaamiselle. Keskusteltiin myös, onko erityisesti pieniä maksumääriä tarkoituksenmukaista hajauttaa takaisin alueille. Hankkeisiin liittyvä osaaminen on kuitenkin alueilla ja alueet pystyvät myös hyödyntämään eri rahastojen välisiä synergiaetuja.

Euroopan meri- ja kalatalousrahasto EMKR

Timo Halonen/ MMM kertoi, että EMKR-ohjelman varoista on tällä hetkellä sidottu 32 % ja maksettu 12 %. EMKR-ohjelmassa on varauduttu siihen, ettei EMKR erillisenä rahastona välttämättä enää jatku vuoden 2020 jälkeen. Sen vuoksi on panostettu voimakkaasti toimialan uudistumista tukeviin toimenpiteisiin, ennakointiin ja arviointiin sekä suuriin vaikuttaviin hankkeisiin, kuten Kasnäsin kalajauhotehdas ja Varkauden kierto-vesilaitos. Ohjelman yhtenä painopisteenä on myös kalatuotteiden viennin vauhdittaminen. Ohjelmasta rahoitettavat innovaatio-ohjelmat ovat käynnistyneet. Usean eri ministeriön yhteistyönä laadittu yhdenmety meripolitiikan rahoitussuunnitelma ja meripolitiikan toimenpiteiden rahoittaminen on käynnistynyt keväällä 2017.

Keskusteltiin siitä, miten voidaan paremmin reagoida esim. hintapiikkeihin tai jalostuksen vaikeuksiin. Lisäksi otettiin esille maakuntaudistuksen vaikutus meri- ja kalatalousrahaston tehtäviin ELY-keskuksissa.

10. Ohjelmakauden 2021-2027 valmistelun tilannekatsaus

Tiina Malm/ MMM kertoi ohjelmakauden 2021-2027 valmistelun tilanteesta. Uuden ohjelmakauden valmisteluun on nimetty strategiaryhmä, jota johtaa maa- ja metsätalousministeri. Lisäksi on nimetty ohjausryhmä. Tällä hetkellä painopisteenä ovat vaikuttaminen komissiossa tapahtuvaan valmisteluun. Brexit tulee vaikuttamaan seuraavan kauden rahoituksen vähenemiseen ja vaikutuksia on jo tälle kaudelle. Kansainväliset velvoitteet ja kansalliset tarpeet raamittavat valmistelua. Yhteisenä tavoitteena on yksinkertaistaminen. Myös omilla kansallisilla ratkaisuilla on suuri merkitys siihen, millaisella kokonaisuudella tulevan kauden rahoitusta valmistellaan. On tärkeää, että maaseudun kehittäminen ja maatalous/ ruoan tuotanto ovat painopisteinä tasavertaisia, myös hyvinvointivaltion ja huoltovarmuuden kannalta. Valmistelutyö on vasta alussa, ensin käydään laaja periaatekeskustelu. Yksityiskohtainen valmistelu alkaa vasta sen jälkeen, kun komissio on julkaissut monivuotisen rahoituskehityksen ja esitykset tulevan kauden säädöksistä. Monivuotiset rahoituskehitykset on julkaistava vuoden 2017 aikana, mutta Brexitin vuoksi niiden sisältö saattaa täsmentyä vasta myöhemmin. On myös mahdollista, että nykyiseen ohjelmakauteen tulee 1-2 vuoden siirtymäaika.

Seurantakomitean materiaalissa jaettu paperi Suomen ennakkokannoista tulevaan ohjelmakauteen on laadittu keväällä 2017. Elinvoimainen maaseutu mahdollistaa myös kilpailukykyisen maatalouden, joten jatkossakin tarvitaan riittävä rahoitus ja riittävä määrä erilaisia välineitä tavoitteiden toteuttamiseen. Ohjelmatyön hallinnon keventäminen ja yhdenmukaistaminen muiden rahastojen kanssa on erittäin tärkeää, subsidiariteettia on lisättävä. Valvontaa on kohtuullistettava huomattavasti. Tällä hetkellä valvonnoissa ilmoitellut virheet ovat usein vähäisiä, mutta niistä seuraavat sanktiot ovat usein kohtuuttomia.

Keskustelussa nostettiin esille mm. seuraavia asioita:

- Maaseutu sisältää mm. maatalouden, yrittäjyyden, palvelut ja digitalisaation. Siksi on tärkeää, että maaseudusta puhutaan laajana käsitteenä. Yksinkertaistamisessa voisi kokeilla vastuun siirtämistä enemmän toimijoille ja vähentää seuranta.
- Ohjelman toimeenpanossa on aina noudatettava voimassa olevia säädöksiä, mutta toiminnan joustavuutta ja riskiperusteisuutta pitäisi lisätä.
- Kaikki jäsenmaat eivät välttämättä halua yksinkertaistamista. Ohjelman jokaisesta toimenpiteestä pitäisi tehdä myös ICT-vaikutusten arviointi, onko niiden toteuttaminen realistista suhteessa tietojärjestelmän rakentamisen vaatimaan työhön.

- Ohjelman valmistelussa pitäisi ottaa huomioon perustuotannon markkinatilanne, joka on tällä hetkellä kipurajoilla. Kehittämishankkeiden vaikuttavuudesta tarvittaisiin oikeaa tietoa.
- Kansalliset tavoitteet ovat Suomen eri alueilla erilaiset. Hallinnon tehtävä on etsiä keinoja yksinkertaistamiselle. Mikäli pääasiana olisi hallinnon helppous, eivätkä asiakkaiden tarpeet, olisi ohjelmassa esim. vain 2 toimenpidettä, mutta silloin se ei myöskään vastaisi eri alueiden tarpeisiin.
- Oleellisen tärkeää on, että saatavilla on oikeita tietoja eri toimien vaikuttavuudesta.
- Ohjelmaa pitää valmistella modernilla otteella. Toimijoiden oman vastuun ottoon on syytä kannustaa. Virkamiehet voivat toimia tässä valmentajina.

11. Muut ajankohtaiset asiat

Muita asioita ei ollut.

12. Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään 22.11.2017 pääkaupunkiseudulla.

13. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.50.

Helsingissä 7.8.2017

Seurantakomitean puheenjohtaja,
kansliapäällikkö

Jaana Husu-Kallio

Seurantakomitean sihteeri,
neuvotteleva virkamies

Leena Anttila